

ENTREVISTA A ROSER BLASCO

Entrevista feta per Iván Quintana i Ferran Bonet el novembre de 2008 al centre cívic de Palou.

Transcripció de l'Ignasi Sánchez i Ferran Bonet amb l'ajuda de l'Ivan Quintana.

Aspectes personals

Com es diu?

Roser Blasco.

Quin any va néixer?

El 1947.

On va néixer?

A la Roca.

Quants eren, de família?

Érem 3 germans.

De petita vivia al mateix lloc que ara?

No, jo vaig néixer a la Roca i araestic vivint aquí a Palou.

Vivia en una casa, pis o en una masia?

En una casa.

Des de quan viu a Palou?

Fa 27 anys, cap l'any 80 .

Per què hi va venir a viure?

Per vincles familiars, el meu marit sí que és de Palou i per tant els pares vivien aquí i ens vam fer una casa seguint el procés natural de que un dels fills es quedava a viure amb els pares per tal de que els poguessin cuidar de grans.

Palou abans

Tota la gent de Palou feia de pagès?

En principi sí. En general sí.

Es guanyaven la vida fent de pagès?

Diguéssim que sí, ho intentaven vaja.

Com era la vida de pagès?

Molt, molt difícil, tot lo que ha sigut l'agricultura i la ramaderia, tant a Palou com a altres llocs és una mica complicat, difícil. Mai ho ha estat de fàcil, cada vegada ha sigut més difícil perquè és una mica complicat viure de la pagesia i de la ramaderia. Sobretot ara en aquest moments que tot està centralitzat a Brussel·les per exemple. Els centres de decisió no són aquí ni tan sols a Catalunya ni a Espanya. En aquest cas depenem d'Europa.

Creu que la terra de Palou és bona?

Suposo que l'han adequat, hi han horts i una petita part de regadiu. És bastant seca.

D'on treien l'aigua per regar?

Antigament es treia l'aigua de les mines i llavors l'aigua de les mines la passaven per uns tubs, uns recs que de vegades tenien quilòmetres i la gent que utilitzava aquests recs per regar els seus camps doncs cadascú d'ells netejava la part que li tocava, per tant entre tothom que utilitzava aquesta aigua

havia de cuidar-se per mantenir el riu net i així per poder fer el rec correctament. Això ara s'ha perdut...

Hi havia molt bestiar? Quin predominava?

Bastant, però bé, com que tot és molt petit, ha sigut una agricultura i ramaderia molt micronitzada, vull dir cada casa tenia 10 o 14 vaques, en explotacions grans tampoc ha sigut però ara han anat disminuint. Vull dir, en general era que tenien cada casa una mica de porcs, gallines, pollastres, o sigui, que primer això ja ho tenien per l'autoconsum i l'excedent que hi havia ho portaven al mercat. O sigui que l'excedent es venia a lo que es deia abans el rengle. El nom aquest ve d'allà on es posaven les senyores que venien els productes com els ous, es posaven al carrer del Pere Anton a vendre tot l'excedent i procuraven que n'hi hagués per vendre. Això era la forma d'ajudar a l'economia domèstica, això era la petita part de ramaderia o sigui que eren les gallines, els ous, els pollastres, els espàrrecs, una mica d'aquestes coses. De les vaques i els porcs se'n cuidaven els homes i de l'aviram, les dones.

Als anys 80 Palou tenia els serveis que necessitava?

En realitat tots els serveis bàsics potser no els té ni ara, però bé, no els tenia. Als anys vuitanta no hi havia ni clavegueres.

Estava ben comunicada?

No, perquè ho tenim tot a tocar però el que passa és que potser no hi ha nucli urbà. El centre seria l'església que és el que ajuda a mantenir contacte amb la gent. Seria una mica l'únic punt d'unió perquè tota la resta es fa a Granollers.

Hi havia botigues? I mercat?

Hi havia botigues on es venia de tot, encara n'hi ha una on venen productes de neteja i botifarres. Mercat no, hi ha el de referència que sempre ha estat el de Granollers com per als pobles del voltant. Ara sí que aquests llocs tenen el seu propi mercat però Granollers era el nexa.

Creu que la gent marxava de Palou o la majoria s'hi quedava a viure?

Sabria dir quants habitants hi havia en aquells anys?

A veure, marxava el jovent, feien un altre tipus d'activitats perquè tenien més possibilitats de dur a terme algunes altres feines i per tant la gent que estudiava llavors sí que ja tenia altres interessos. **Però tampoc es podien quedar aquí a fer estudis, no?** Els estudis ja et portaven a fer-los fora i com és natural hi havia unes perspectives molt millors, clar. Si potser hi hagués hagut una altra sortida per l'agricultura potser sí que haguessin fet el pas, però això no és el cas perquè l'agricultura sempre ha sigut de subsistència aquí.

Potser estaven al voltant de les 1000 persones.

Es celebraven algunes festes o activitats a Palou? Quines?

Jo no ho he viscut però a través de les àvies i els avis... abans de la guerra hi havia dues festes majors. Eren pocs però en feien dues. Suposo que era una forma d'unir-se les persones. Hi havia dos grans grups i celebraven aquestes dues festes. Una era per l'agost i l'altra per la Mercè. O sigui que això amb el temps es va anar perdent i ho sé a través dels avis. Abans de la guerra jo no hi era!

Com era la relació de Palou amb Granollers?

Sempre... és que tot gira... qualsevol activitat que es fa, es fa a Granollers.

Can Bassa abans

Palou va començar a créixer quan es va construir el barri de Can Bassa?

No, no, de fet Palou i Can Bassa tenen una vida no separada però diguéssim paral·lela, són dues realitats diferents. Van venir de cop moltes persones a un espai i aquestes persones lògicament han buscat treball en altres àmbits perquè no s'hagués pogut assumir fer de pagès per exemple que és el que es feia a Palou. Totes les persones que han vingut a Can Bassa, són realitats diferents i anaven per altres feines, altres necessitats, altres relacions, necessitaven altres solucions.

Hi havia relació entre la gent de Palou i la de Can Bassa?

En principi no gaire perquè era molt tancat feien una vida molt a Can Bassa mateix. Després es va anar obrint però cap a Granollers. Bé, la gent de Palou sí que es va incorporar a Can Bassa, a les entitats bancàries. Això sí que va generar una mica de relació per anar-hi a comprar, per fer una petita gestió.

Què va suposar per Palou la construcció d'aquest barri?

Bé, potser la forma com va estar fet, va ser una forma una mica forçada... no va ser un creixement gradual, va ser d'una forma... de cop i volta s'hi van posar moltes persones. Vull dir, no va ser de forma gradual, va ser una cosa plantificada allà al mig i que es clar que no suposava una integració en el territori de cap manera.

Palou ara

S'assembla el Palou d'ara al de quan era jove?

Palou en el que ha canviat bàsicament és en la perifèria del municipi on s'han instal·lat polígons industrials. Lo que és el locatge central de Palou al voltant dels marges de la carretera del Masnou doncs diríem que sí que ha canviat, naturalment que ha canviat, però potser és el que s'assembla una miqueta més, s'han mantingut les masies i així... Bàsicament lo que ha canviat és l'extraradi del municipi que sí que ha crescut d'una forma brutal amb els polígons industrials. O sigui que sí que és bo que Palou es reservi com a zona agrícola perquè es vegi on estan els conills i les gallines i que els nens a part de veure els pollastres penjats a la botiga i a l'ast, vegin una mica de quina manera es troben. Bàsicament el que queda és testimonial perquè sí que es voldria reservar però en canvi Palou està limitat per la serra de llevant a l'est i per la de ponent, que aquesta serra està tota absolutament des del coll de la Manya fins a Montmeló i Montornès completament industrialitzat, per tant estem encerclats i quedem com una mena de...

Ha crescut molt?

El territori no, és el que era... No, és igual que abans, el territori.

Ha millorat? En què?

Ha millorat, sí. No tant com es necessitaria però... en què ha millorat? A mitjans dels vuitanta no sé a quin any... fins llavors no hi havia ni clavegueres ni aigua corrent, llavors de mica en mica es van posar les clavegueres, als noranta es va posar la xarxa d'aigua corrent. Com bevia la gent? Cada casa tenia el seu pou que era per consum humà i per bestiar. Pràcticament totes les cases tenien el pou per tal de poder utilitzar l'aigua per regar. Algunes tenien una bassa i un pou per poder regar i pel consum humà. A partir de que es va fer la instal·lació de l'aigua potable llavors ja hi ha gent que per regar segueix usant l'aigua de pou perquè és... vaja, és tal com ha de ser. Doncs llavors l'aigua potable és pel consum humà estrictament.

Hi ha les mateixes masies?

En principi sí, el que passa és que en aquestes masies el que ha canviat és la forma de vida, potser una mica en el sentit de... d'això que dèiem abans de que no tothom fa de pagès, però que a lo millor sí que se segueix portant els camps, les terres que depenen d'aquestes famílies, però paral·lelament amb això sovint la gent a partir de no sé... de que tenen ara 60 anys, 65, sovint tenen altres activitats però que segueixen portant els camps i això, però no perquè visquin exclusivament de la ramaderia.

Què troba a faltar ara del Palou fa uns anys?

És clar, jo no he nascut a Palou, per tant potser les persones que han nascut aquí sí que segurament... el que més sovint ens queda a la memòria són aquelles coses per sort més positives i de la forma de viure sí que fem una mica d'extracció... i lo que més s'enyora és de quan érem petits la forma de vida que portàvem, però més que enyorar potser les persones grans, que vivien amb molta dificultat, potser és una mica la part aquesta bucòlica o sigui el que entenem per viure al camp, amb la natura, tot això és molt poètic, però és molt dur per a les persones que n'han de viure o sigui que això no és gens fàcil. Una cosa és quan anem de visita, per exemple ens n'anem a un poble de la Cerdanya, ens encanta que estigui tal com estava, com un pessebre. Aquesta és la forma que les persones que viuen allà els interessa, tenir una vida amb serveis i atencions etc. que poden tenir a qualsevol poble dels Pirineus? Amb les dificultats que hi ha als pobles petits, i poder compaginar la subsistència dels habitants del territori amb els interessos que pot generar un turisme extern, no? I conciliar les dues realitats es de vegades molt complicat.

En quines coses el Palou actual ha de millorar encara?

Sempre es poden millorar moltes coses. És que a Palou vivim pràcticament de la mateixa manera. L'únic que ha canviat és que si anaven amb carro i tartana ara van amb cotxe o moto, això d'entrada; després les cases s'han pogut acondicionar millor perquè, a veure, abans hi feia fred, aquí no era com a la ciutat on hi havien més serveis i doncs ara d'alguna manera s'ha pogut fer més còmode, una mica eh? Una mica només, però sí que fer de pagès, tenint en compte que no és com a altres llocs que han de cuidar més l'agricultura i ramaderia perquè hi ha grans explotacions, aquí la ramaderia i l'agricultura no s'ha tingut molt en compte. El que domina és el comerç d'aquesta agricultura.

Quins són els problemes actuals de Palou?

A veure, jo suposo que de fet millorar. El problema actual és el futur de l'agricultura i la ramaderia perquè aquí hi ha quatre masies comptades, comptades i de gent també quatre, en aquest sentit de pagesos al final no n'hi haurà perquè d'alguna manera totes les polítiques ramaderes i agrícoles es porten molt lluny i no s'ha gestionat bé perquè la gent visqués de l'agricultura. Això vol dir que quan més a prop tenim l'agricultura, mes barats i més bons són els productes, però no s'ha fet aquest sistema i interessa més portar coses d'altres països o d'altres llocs i els preus són els que han manat i, és clar, s'ensorra una mica i al final d'agricultura poca. De totes maneres és una realitat de l'agricultura i ramaderia a Catalunya.

Ha canviat la relació de Palou amb Granollers?

A veure, és que per a Palou sempre, inclús abans que estigués anexionat el municipi, era la referència per tot. Vull dir que ara fa uns anys que qualsevol cosa que es vol fer és a Granollers.. Hi ha gent que viu a Palou però fa altres activitats o treballa fora de Palou.

Conclusions

Què és el millor de viure a Palou, avui?

El millor... a veure, suposadament és la tranquil·litat, l'esbarjo, que la majoria de cases tenen pati i hort... Una mica més d'espai per exemple, no? I llavors també és una part d'aquest tema, tenim els serveis bàsics i el d'escombraries, que quan vaig venir a viure no n'hi havia, només a uns llocs determinats. Fins als anys vuitanta a Palou ja es feia la recollida selectiva que ara tant ens preocupa o sigui que a Palou es tenia el femer que és on es deixava lo orgànic o sigui que la recollida selectiva ja fa temps que està inventada. Els papers es cremaven, per tant era una forma de reciclar-lo i els vidres i llaunes que era lo que s'anava deixant allà fins que no es podia acumular més, se l'emportaven.

I el pitjor?

Potser que quan se n'han adonat de que Palou podia ser un espai verd ja era massa tard. I ara amb el tren d'alta velocitat i la presó de Quatre camins, l'autopista, la via del tren... Per tant amb tots els polígons industrials que s'han fet a la serra de ponent... s'ha desquartitzat. Potser quedarà més com a reducte perquè Granollers pugui veure com es cria un pollastre.

Recomanaria a algú de venir a viure a Palou? Per què?

Sí, sí. Si algú en té ganes. A veure, a Palou només hi ve a viure... tal com estan els camps, només hi queda la gent de sempre, venir-hi a viure... és difícil tal com està, no està qualificat com a urbanitzable. Es pot fer més gran una vivenda però no se'n poden fer de noves.